

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyilattér sora 30 fillér.

Felelős szerkesztő:

Laptulajdonos:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Megjelenik vasárnap és esütőrtökön.

Egy főszoigabiró a népért,

A világhírű aczélas búza termő hazájából, az Isten áldotta Duna—Tisza közből, melyet a megelőgedett »gazdag Bácska« névvel szoktak illetni — ijesztő hírek érkeznek az egyes uradalmaiból. Az arató nép, — mely verejtékével keresi rövid hat hét alatt hat teli hónapra való eleségét — kicsinyli a bért, — megtagadja és abban hagyja a kialakult munkálalatot.

A földbirtokosok nagyjából része az arató munkásoknak engedményeket tettek, — kik ismét munkába álltak, de a munkások között az izgatottság nem csillapult le végképp, — csak szikra kell, hogy a hamu alatt lappangó parázs lángra lobbanjon és kiszámíthatlan károkat okozzon.

Sokan, az aratóknak ezen strájkját a vármegyénkben elharapódzott szocialista munkások izgatásának vélik tudni. Hogy az közre működik, — azt tagadni nem lehet, — de a strájk okának elfogadni nem lehet. Mélyebb szocialis bajnak kell ott lenni, hol szinte elkerülhetelenné válik már évek óta, hogy munka adók és munkások között ki ne törjön a viszálykodás.

Ezen mélyebb okokat kutatva, határozott é bizonyos kézzel rámutat Obecse érdemes főszoigabirója dr. Balaton Gyula, — aki a vármegyei Gazdasági Egyesülethez intézett emlékiratában nem leplezi, nem kendőzi a fekélyt, mely kerülete s vele bátran mondhatjuk e nagy vármegye testén a mezőgazdaság életerejét sorvasztja, hanem azt nyíltsággal feltárja és megfigyelő tehetségének éles látásával tapasztalatainak bő forrásából merített tudásával meg is jelöli azon eszközöket, azon módokat,

melyekkel a kór gyógyítható, a veszély elhárítható. Dr. Balaton Gyula memorandumja megérdemli, hogy azzal ne csak a hivatalos körök, — de a társadalom minden rétege foglalkozzék már azért is, mivel hivatalos helyről rég nem hallottunk a nép érdekeiért sikra szálló ily nemes, ily szép és hivatásának magasatos voltát dokumentáló szavakat — a maguk egyszerű és igazságos voltukban megnyilatkozni.

A népszerű főszoigabiró így szól:

Járásom közönsége legnagyobb részben csaknem 90%-ában kisbirtokos, földművelő, napszámos és cseléd, oly foglalkozásu, mely a kézi földmives munkára van leginkább utalva.

Ezen földmives munka azonban csak az év egy részét veszi igénybe, míg az év többi idejében ezen szorgalmas, munkás elem kereseti forrás hiányában van s ez idő alatt nemcsak, hogy feléli nehéz munkájának hozamát, de sőt nagyszámu családjánál hiányzik az élelem és család-jával együtt éheznek.

Ezen sajnós következménye a rohamos léptekkel haladó eladósodás, végelszégnyedés, nyomor és a nyomor szülőtte: a szaporodó büntettek, az elégedetlenség a fennálló társadalmi renddel szemben s az ijesztő szinte népvándorlási jellegű öltött kivándorlás a haza földjéről azon ezébből, hogy munkát s így keresetforrást legyen a munkás Amerikában, mert a kenyeret nyújtó munka nem áll rendelkezésre az ősök vérével öntözött haza földjén.

Hiszem csak járásomban ez év január 1-től a mai napig 196 db külföni utlevél adatott ki legnagyobb részben Amerikába szülő. Horribilis szám ez, mely körülbelül 400 egyén kivándorlását jelenti; ha a kivándorlót követő családtagok számát csak egyben állapítjuk meg. Mennyi még az utlevél nélküli kivándorlók száma, ezt még megközelítőleg sem lehet megállapítani.

Hogy ezen elszomorító tények okai legnagyobb részt a munka — a kereset-hiányban keresendők, ezen vitatkozni sem kell.

Amde elszomorító tény az, hogy a földművelési m. kir. ministerium a munkanélküliség megszüntetésére a jövedelmező munka- és kereset biztosítására, a munkás kérdés helyes moderben tartására az egész országrai hatályljal csak 300,000 koronát vett fel a költségvetési tervezetbe s ebből Bács Bodrog vármegyére csak 10,000 korona államségelyt hajlandó utalványozni.

Ez olyan csekély összeg, hogy ezzel még kezdeni sem lehet semmit.

Pedig a földművelő földbirtokos, különösen a kisbirtokos osztály az, mely az adó legnagyobb contingensét szállítja be az állampénztárba, ez az elem az, mely a legtöbb katonát állítja a haza védelme érdekében a harczok mezejére, ezen osztály az, mely mindezek daczára tönkre megy, pusztul és legesekélyben mérvben részesül az általa fenntartott állam gondoskodásában, mert mint ugyanezen 1903. évre szóló költségvetési tervezetben látjuk ugy a földművelési, mint a kereskedelmi tárca az ipari fejlődés előmozdítására vasutak, állami építkezések, vízi művek, törvénykezési paloták és egyéb czimeken milliókat tervez felhasználni azon összegből, melyet a földbirtokosok homloka izzadt ki verejtékes munka árán.

Itt látjuk, hogy a mi agrár államunkban nem létezik agrár politika, mert hátterbe szorítja azt a mercantilisták és industrialisták kapzsi erőszakossága.

Legelső sorban tehát oda kell törekednünk, hogy ezen utóbbi magyar hazánkban létjogosultságra! nem bíró irányok leszorítottassanak az államhajtók parancsnoki hidjáról s legfeljebb oly mérvben részesüljenek államségélyben, amily mérvben az állam fenntartásához anyagilag hozzájárulnak, mert adajuttottunk már, hogy az állami adók, pótdadók, községi közöltségek és terhek évi összegei ma már annyira terhelik az el nem titkolható földet, hogy annak gazdája ezen összegekben immár csak haszonbérilője birtokának akként, miként megtörtént több rossz esztendőben, hogy ezen haszonbérilése a rosszul sikerült vállalatok közé tartozott.

Ezt tudja, ezt éri a mi népünk s ezért elégedetlen. — A szocializmus ter-

Csak 4 napig!

Circus Henry

Megnyitó-
előadás
július hó

21.

ZOMBOR, a megyeház mögötti téren.

jedése ezért indokolt, mert nincs és nem is lehet megalázkodva azon állami renddel, mely csak akkor kéri számon polgárát, midőn a katonai sorozó bizottság mérceje alá áll, midőn az adófőkönny hataléki rovatában találkozik nevével, midőn a kihágási ítéletek végrehajtására kerül a sor, de mikor a segély osztás ideje érkezik, akkor az államfentartó ezen elemnek csak a kenyér száraz lőja vetődik oda, az is ily nevetségesen csekély mennyiségben, míg a mercantilt és industrial irányzat boldog emberei elfogyasztják a milliók vajával kent tápláló kenyeret.

Persze ily körülmények között a terhekkel megpakott magyar úgy érzi magát, mint a gyümölcsössel megpakott fa, melyet édes terhetől megfosztának ugyan, közbe-közbe egyik másik ágát le is tördelik a buzgó gyümölcs szedés közben anélkül azonban, hogy trágyájára gondoltak volna, minék folytatán kimerül a miután gyümölcsöt többé hozni nem képes, mint a mely jó vegezte kötelességét „kivágotik és tűzre vetetik” — jó, hogy jó tüzelt anyagként felhasználható, mert különben ott rothadhatna.

Messze eltérnek azonban tárgyamtól, ha felsorolnánk mindazon indokokat, melyek az agrár közönség támogatását teszik szükségessé, hiszen azt hiszem az igen tisztelt Egyesület minden egyes tagja, de annak igazán magyárosan a nép érkelei iránt érzékeny gondolkodással bíró nemes előke Latinovits Pál főispán ur Óméltósága az elismert kitudó gazda, első sorban az, ki a gazdálkodó közönség terheit, viszontagságos helyzetét átérzi. — Nem is kételem, hogy az ő hatalmas tehetsége meg fogja találni a radikális segély eszközeit és fel fogja virágoztatni a tanyák pusztá kertjeit s az ő áldásos működése ismét vig dall fakaszt a fiu, az unoka ajkairól! Felvirul ismét a két szilvafa helye s nem fog onnét elmenekülni a család, hol elégedett tekintettel legelteti szemét az apai ház golyafézskes kéményén.

Legnagyobb hibája a mi népünknek, hogy a föld kibanaszáshoz nem ért. — Szerinte nem is földmívelő, nem is gazda az, aki földjéről nem búzát, kukoriczát, zabot, árpat, stb. arat, szóval a földmives alatt tisztán a megtermelőt érti. — S daczára annak, hogy immár tapasztalni kénytelen, hogy a sok viszontagságnak, az időjárásnak, mindenféle csapásnak kitett vétele nem termi meg a földre fektetett érték kívánatos százalékát, annál kevésbé honorálja a ráfordított fáradságos munkát

és költséget mégis conservatív gondolkodása, nem tér le a traditók utjáról s bár előtte áll az elmult évek szomorú inséges sorozata a régi, taposott ösvényről nem akar lekerülni, miért? mert tapasztalatokban szegény, nincs előtte a példa, mely meggyőzné őt a jobbrol, az üdvösebbrol.

A viszonyok helyes felismerése a logica törvényei szerint kezünkbe adja azon vezérfonalat, melyet követnünk kell, hogy a létező bajokat orvosolni, vagy kifizető ezélunkat elérni képesek lehessünk.

Vármegyénk természetes állapotában nagy részben egy moosárt képezett. A hazá északi, keleti és nyugati bérzeiről vadul ledöduló víztömeg a Duna—Tisza melléki üttötte fel Neptun trónusát. Az emberi józan ész a bajon segítővel, szűkebb korlátok közé szorította a rakoncátlan elem tágas körét s felépültek iszonyú költséggel a Duna és Tisza folyók hatalmas töltéskígyói. A háromas szigony jelvénye elhomályosult.

De a végletek találkozni szoktak. Neptun lerombolt trónja helyén egy másik nagy hatalom üt fel fejét, mely következményeiben szintén oly romboló — az „aszály”.

Itt az idő, hogy megkezdjük az új harcot az új ellenség ellen. De miként? Egy pillantás vármegyénk kedvező helyzetere és elhatározással érlelődik meg bennünk a vízhasznosítás eszméje. Kiegyenliteni a két szélsőséget s ügyes kezekkel visszaadni földünknek azt, mit az ármentosítással elvettünk tőle — az élető vizet. Kertészeti telemek létesítendők.

Pektinttel azonban azon körülményre, hogy népünk a téli kereset forrásokat nélkülözi, hogy a munkát kereső és munkálkodni tudó kezek ilyenkor téltelen hullanak öibe, gondoskodni kell tőkeli foglalkoztatásáról.

Járásom területén szép lendületet vett a kosárfonás ipara.

Végre nagy fontosságu népünk haladását illetőleg a téli népszerű gazdasági előadások rendezése.

Nincs kétségem aziránt, hogy az igen tisztelt Egyesület, különösen pedig annak fenkölt gondolkozasu előke Latinovits Pál ur Óméltósága sietni fog népünk megélhetési módján segíteni, mert látja népünk arczaán a bizonytalan jövő, az önfentartási aggodalom szomorú kifejezését.

Johbjaink a számitó ész láklyájánál, a köznépj öntudónél fogva érzi, miszerint megsemmisülés nélkül ez így sokáig nem maradhat; érzi, hogy tennünk kell anyagi

fernmadhatásunk érdekében, tennünk kell igen sokat és a legrövidebb idő alatt, még pedig szellemi és testi erőnk egész megfeszítésével.

Es ha munkánk eredményes lesz, ha népünk megelégedetten teszi le nyugóra munkától kifáradt tagjait, ha munkájának gyümölessé édes leend, akkor terehetük le mi is munkálkodásunknak vezéri pálezáját, mert a vezér is csak akkor rejji el hadintéző marschallbotját, ha az ellenséget előzzen a csata tereőről, biztonságban tudja győztes seregét.

A minden széprt és jóért lelkesedni tudó főszolgabíró üdvözöljük e tettek mezején s lelje fáradságának jutalmául a polgári erőnek legszébbikét: minden oldalról az elismerést.

* **Küldöttség.** Zenta város képviselő testülete díszpolgárá választotta Latinovits Pál főispánt. A díszpolgári oklevél elkészült, — a sajtó és könyvtárútszeti ipar remeke. Az ökmányt egy küldöttség fogja kézbesíteni a főispánnak, — melyet a legközelebbi közgyűlés megválaszt.

* **Késedelmi kamat az ex-lex-ben.** A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, melyben figyelmezteti az adóhiatalokat, hogy csak azok után az adó tartozások után számíthatnak késedelmi kamatokat, melyek az ex-lex beálta előtt váltak esedékessé. Az ex-lex alatt esedékessé vált adó tartozások után késedelmi kamat nem jár.

Magyar ipartermékek megvételmeze.

Tudvalevő, hogy mily elkiseredett háboruskodás folyik esztendő óta a honi ipar érdekében, s következőképp: a külföldi produktumok ellen. A közönség lassan mégis hozzászokik ahhoz, hogy anynyira-amennyire hazai ipartermékeket vásároljon, a melyek minden tekintetben megállják a helyet az idegenek mellett.

A külföldi gyárosok belátták, hogy készítményeiket, melyek előbb hazánkban oly kaposak voltak, már nem veszik azzal a szinte rajongó szeretettel, mint annak előtte. Tisztában vannak azzal, hogy hatalmas konkurrensük támadt itt az országban magukban a magyar ipartermékekben. Nem estek azonban kétségre, hanem elővéttek minden furfangjukat ravaszágukat, csakhogy tovább is halójukba ke-

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA

A vetélytársak

— Epizód a magyar szabadságharcból. —

Mély sötétségbe borult a tájkék. Ama névtelen hősök egyike, a kik véruket életüket a haza védelmére felajánlották, bozót között botorkált.

Fiatal, csinos legény volt az a káplár. A koromsötétség, az újába kerülő akadályok daczára is hetyéken lépdégtél. Siettel, mert szive választótlját, a kis Elizát akarta felkeresni, a ki a határszéli falu legvégén lakott nagynénjénél, az ausztriából ideszakadt öreg asszonyánál.

Már-már elérte céljál, a mikor a házból kihatóló lámpafénynél legnagyobb csodálkozására szeretett Elizét egy osztrák tiszt bizalmas lársaságban vette észre.

„Oh, te hamis!”, mormogta, „megesalt. Sohasem fogom ezt neked megbocsátani. Oh, én oktondi, aki egy német leány esküjében bizhattam!” A leány hírtelen megfordult és arra féle nézett, a hol a káplár — a másik kettő által észre nem véve — állott.

„Mintha valaki itt volna a közelben,” — sugta.

„Ugyan ki merne minket zavarni?”

„Nem, bizonyára senki. Talán tévedtem, Robert.”

A férfi megölelte és megcsókolta a leányt. „Ugy látszik, nagyon hivatékony vagy, kincssem. A tulnan táborozó honvédekőtől való félelem izgathat. De majd meglanitom én azokat a „rebellis” kutyákat!

„Igazságtalan vagy. Róbert, azért, mert hazájukat védelmezik, nem lehet őket annyira becsémélni. Oh, mily szerencés volnék, ha nézeted megváloztatására bírhatnálak!”

A tiszt újból gyengéden megölelte a leányt miközben a lesbe álló honvéd szive hevesen lüktetett, vére forrt.

„Sohasé fardájj! A nézetemet meg nem változtatom. Valamennyien kutyák, gyávák és semmirekellők, kivétel nélkül!”

„Alávaló jötmény!”, pattant fel akkor a honvédkáplár, ki tovább nem tűrtözthette magát.

„Kálmán!”, sikoltozott a leány, a két férfi közé vetve magát. „Kérem az Isten szemébe, térjen vissza táborába — nem gyantoltam, hogy a közelben van —”

„Oh, te hamis hamis kigyó!”, szakította félbe a káplár komor, zord hangon, „így játszol öszinte érzelmekkel, így szeged meg esküdet, melyet szentnek hittem. Megvétel —”

„Gazember!”, harsogta a tiszt, pisztolyát övéből kihúzza, „mond el utolsó imádságodat!”

„Keltőre áll a vásár!”, válaszolt a honvéd lövésze készen, „nekem is volna beleszólásom tán!”

„Oh, ne, a mindenható Istenre!”, rímánkodott Eliz. „Ne bántások egymást! Ez a férfi — ez a tiszt —”

Mielőtt belejehette volna elsült a pisztoly. A lány javszékével rogyott a földre. A tiszt golyója bal lábába furdott. Megdermelt, mintha köve állt volna, állt ott a honvéd, amikor a tiszt felkiáltott:

„Szent Isten! Mit miveltem? Eliz, kedves hügom, hol sebesültél meg?”

„Bocsásd meg gyanusítáomat, drága anyalom,” — esdekelte a káplár, „nem vagy tehat hüsten, ez a tiszt a bátyád!”

Igen, az vagyok! Ha van szive vigyék be nővéremet a házba, majd aztán számolhatunk egymással!

Kálmán gyorsan felkapta a lányt s egy-maga vitte be a házba. Itt megvizsgálták. A golyó nem okozott nagyobb veszedelmet, de nagy fájdalmat mégis.

A két férfi azután lávozott.

„Káplár!”, szólította meg a tiszt ellenfelét, „most már leszámolunk! Nem fogok nyugodni, míg meg nem hozsulom magamat.

Ki a karddal! Egyikünk a helyszínén marad — holtan!”

A megszólitott legott kihúzta kardját. „Welden hadnagy úr,” válaszolt, „ön Eliz bátyja és kívánám, hogy meg ne tör-

ritsék a nai magyar vevőközönséget.

Az idegen gyárosok a legarzáltanabb módon, a legvakmerőbb elhatározással saját gyártmányukat magyar produktumok gyanánt hozták forgalomba meghamisított czikkeiket oly módon tukmálván reánk, hogy bitortolták a magyar színek és jelvényeket; ezekkel látták el készítményeiket és „Magyar ipar“ hangzatos czímmel szerették nekik kelendőséget, leszorítván a tényleges hazai ipartermékeket.

Ezekről a nagyszabású visszaélésekről mondott el egyet-mást a kereskedelmi és iparkamarák legutóbbi országos gyűlésén Maislis Mór dr. budapesti ügyvéd és iparhatósági biztos. Rámutatott mindazokra a bajokra, melyek egyrészt béklyókba szorították a magyar ipart, másrészt szabad beözönlést engednek a külföldi termékeknek; felsorolta azokat a manipulációkat, melyeket a legnagyobb vakmerőséggel üznek az idegen iparlovagok a honi termékek hátrányára, kárára és rovására. Szóba hozta a lelketlen üzelmeket, a magyar jelleg bitortolását, a czégek meghamisítását, mely aljas módszerek biztosítják az idegen gyártmányok kelendőségét.

Indítványozta, hogy minden vonalon védjék meg a magyar iparcikkeket, tegyék azokat könnyen felismerhetőeknek, vagy hogy a magyar vevőközönség, mely ragaszkodik a honi iparcikkekhez, azonnal tisztában lehessen azzal, hogy melyik a magyar produktum és melyik az idegen.

E czézből közhitelű jeggyel kellene ellátni a honi ipartermékeket, azaz törvényileg kellene védőjegyet megállapítani a magyar produktumok számára. Ez a védőjegy jelezné a hiteles módon bizonyítottan az egyes iparcikkek magyar eredetét.

Az indítványozó javasolta, hogy ez a védőjegy Magyarország kis czimeréből álljon, melyet az illető czég neve és védőjegye-lajstrom száma egészítene ki. A védőjegy használatát megengedlnék minden iparosnak, ki az első iparhatóság-annak engedélyezését kéri. Természetesen csak oly czikkekre néve adnék meg ezt az engedélyt, melyek az ország területén készültek.

A védőjegy eszméje nem új nálunk. Meg volt már régebben engedve felsőbb helyről, hogy egyes czégek gyártmányainak alkalmazhatták az országos czímet. De ez csak kivételesen volt megengedve, sőt kitüntetés számba ment, ha valamely ipari czég a czímet használhatta.

Némi akadályokba ütköznek mégis az ország czimerének szelvében hosszában

ténnék közlünk az a viaskodás, el akarom feleljeni a sántét!

„Istenemre mondom, mégis csak igaz, hogy valamennyien gyáva kutyak vagytok!“ Egy csöpp bátorság sincsen ereitekben!”

Erre összeacsapkodtak a kardok, melyeket mindkét egyőrmő ügyességgel forgaltak; soká tartott a mérkőzés, de egyik se győzhette le a másikat. Több sebből vértelt mindakettő. Erre a tiszt hirtelen kirántotta pisztolyát és lölt. A golyó átfurta a honvéd sapkját, egyéb kárt azonban nem tett. Eliz bátyja végleg kimerült, mire Kálmán oltogya ta őt.

Másnap a két ellenséges csapat közt megtörtént a döntő ütközet. Welden hadnagy kereste az ellenfelét. Az ütközet hevében Kálmán egy fa gyökerében megboltolt és elcsuszott. Az ellenséges tiszt mint a tigris rohant a földön heverő honvédra, a kire ráterdelt és éppen hába akarta szúrni, a mint a káplár egyik figyelmes pajtása leöltte a hadnagyot. Kálmán sietve felkelt és tovább harezolt egész estig, amikor a csata a magyar sz badsághősköz javára dőlt el.

Csak kevés hozzátelni valónk van. Eliz teljesen felépült és egy évvel a szabadságharcz lezajlása után nöl ment Kálmánhoz. Boldog házas életet élnek még ma is.

való alkalmazása s nem egy visszaélés szülőke volna ez az engedelem. Még a külföldi portékákra is rá ütöck a magyar czímet s így ott állnánk, ahol azelőtt és megint csak nem lehetne megkülönböztetni a magyar iparterméket a külfölditől.

Mert az idegen gyárosok mindenféle előnyököt kiaknáztak a maguk haszonleső, a magyar ipart megrontó érdekében. Czikkekre nevesebb országos és világhírű magyar férfiak neveit alkalmazták. Bécsben készült gyufára odapingálták Petőfi, Széchenyi stb. képeit, játéklapokra Kossuth arcképét festették és „Kossuthi lapda“ elnevezés alatt hozták forgalomba. A „Magyar ipar“ elnevezésből valóságos kultuszot csináltak.

No de, remélhetőleg rövidesen rájuk fog járni a szekér rudja, ugy kiakbólítják majd hazánkból a könnyen nélkülözhető, tömeges idelférlt iparcikkeket, mintha sohasem látták volna ezt az országot.

Nyilván megfogják valósítani azt a figyelemre méltó eszmét, hogy a visszaélések megatálása czéljából minden kereskedelmi vagy ipari czóg, mely forgalomba hoz valamely czikket, nevét és czímet alkalmazza vagy magán az illető czikken, vagy pedig a produktumot rejté dobozon.

Csakis ekként lehet e téren számitásba jöhető és kielégítő eredményeket elérni. Így aztán nem lehet majd félre vezetni különféle hangzatos czímmel és hamis felírásokkal a vevő közönséget, mert az egyszerűen tudni fogja, hogy melyek a valódi magyar gyártmányok és csak azokat a kereskedőket és iparosokat fogja felkeresni, kiknél megkaphatja a valódi honi produktumokat.

Hirek.

* **Személyi hir.** Hauke Imre Zombor sz. k. város polgármestere fürdőből hazaérkezvén, a polgármesteri hivatalát Dekker Pál polgármesterhelyettesétl tegnap átvette, ki ez idő alatt a polgármesteri teendőket közmegelegedésre vezette.

* **A „Bácsmegeyi kör“ — dr. Molnár Gyulának.** A budapestben létező „Bácsmegeyi kör“ — a következőköt írtat intézte dr. Molnár Gyulához — lapunk alapítójához és volt szerkesztőjéhez.

Nagy-ágos
dr. Molnár Gyula úrnak
Budapestben.

Mélyen tisztelt Tagtárs ur!

Kőrünk választmánya május hó 12-én tartott ülésében egyhangulag elhatározta, hogy Önt egyik kitünő szellemi alkotásának, a „Nyári zivatar“ című vígjátéknak a Nemzeti Színházban elért sikeréhez üdvözölje.

Amidőn ezen határozatot ezennel foganatosítjuk, lelkünk mélyecől óhajtuk, hogy becses irodalmi munkásságát, mindannyiunk örömére a magyar színműirodalom büszkeségére (s javára hasonló szép sikerrel még soká folytathassa.

Budapestben, 1903. május hó 15 én
Pető Lajos főjegyző **Latinovits Pál** elnök.

* **Értesítés.** Zombor szab. kir. város felső kereskedelmi iskolájában a tanulók beírása szeptember hó 1., 2 és 8. napjain történik, mindenkor d. e. 9-12 óráig. Ugyanazon napok délutánjain vannak a pótló és javító vizsgálatok. Az intézetnek három osztálya van. Az alsó (I.) osztályba azok vehetők fel, a kik a közép, vagy polgári iskola négy alsó osztályát sikerrel végezték. A felső osztály tanulói az iskolai év végén érettségi vizsgálatot tesznek, mely képesítést tekintetében a gimnázium, real, vagy h. mely felső keresk. iskola érettségi vizsgálatával egyenlő értékű; e szerint jogot

a katonai egy évi önkéntességre is. — A helybeli tanuló tanadíja évi 60 korona, a vidékiekő 80 korona, melyet felvényként előre kell fizetni. Ezen kívül minden tanulóknak fizetnie kell: felvételi díj czímen 4 koronát, az országos tanári nyugdíj-alapra 6 koronát, az ifjúsági könyvtárra 2 koronát és az évvégi értesítőre 1 koronát. — Szegény sorsú, jó előmenetell tanulóknandijmentességben részesülnek és iskolai könyveket is ingyen kapnak. — Minden egyébre nézve készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság és vidéki szülőeknek fiaik elhelyezésére szívesen ajánl tisztességes családokat. A helyek megvalósításánál kiváló gondot fordít az igazgatóság arra is, hogy a tanuló a helybeli magyar, német és szerb nyelveket, otthoni társalgérés útján is, elsajátíthassák. — A felső keresk. iskola igazgatósága.

* **Zombori élet.** A város üres, a nap tikasztó hősége elől a ki csak teheti, menekül a hús szabadba. Egy része a „szálláson“ nyaral, másik része fürdőkebe utazott; — Abbaziában egész zombori kolonia van, míg Czrkvenicza hús hullámaiban az idén nem lubiczkol annyi zombori mint előző években — oka a horvát gyűlölet a magyarok iránt. A városhoz kötöttek naphosszat a hús szobákban vannak, — a városi park üres, — ki is menne oda ki a nagy melegben, legfeljebb az a néhány kikocsizó, kik vigan verik keces mozdulatokkal a lapdát a tenis grundon. A vendéglők türesek — legfeljebb néhány szalma özevgy férj olvasgatja egymagában hűség oldalbordájának a messze távolból küldött leveleit. Néhány merészabb vállalkozó kirándul a Ferenc esatornára fürdeni, — avagy vasuton Gombosra Duna fürdő és halpaprikásra. A Sikara üres, a korzón alig van élet, — mert nincs zene. Az enyhlet adó remek szép Erzsébet liget az esti órákban megtelik sétálókkal, kik között nem egy bizonyítja, hogy nincs oly rossz a miben egy szeményi nem jó nem lenne: mily jó, hogy nincs villamos világítás — így legalább ponyvafolban lehet itt elsétalgatni. Csak a leányos mamáknak keserves a helyzetük, kik serdülő leánykáikat táncziskolába vezetve, — a pokoli hőségben kénytelenek óra hosszakig hallgatni Korapatinsky untató táncz-darabjait. Ilyen az élet Zomborban, — ilyen volt negyed század előtt, s ilyen lesz negyed század után is.

* **Névmagyarosítás.** Zombori Stein Richard nemességének megtartása mellett belügyminiszteri engedélyvel Zomboryra változtatta nevét. Steinéknak Zomborban virágzó üzletük volt a hatvanas években, mely később a Weidingerék birtokába ment át — házastul együtt, melyet a köznép mai napig is még Steinék üzleteinek nevez. Az öreg Stein nem csak kitünő üzlet ember volt, de mint jó magyar hazafi is tetteivel nem egyszer kitünt. Most fia városunk nevét vette fel.

* **Zombor szab. kir. város** központi választmánya 1903. évi július hó 19-én (Vasárnap) délelőtt 9 órakor ülést tart. Tárgy: Beérkezett felszólalások felbírálása.

* **Panasz a jégyár ellen.** A zombori jégyár fogyasztó közönsége részéről nagy a panasz, hogy a házhoz szállított jég már jó ideje nem felel meg a kívánalmaknak. A jég nem tömött, nagyon porozus, majdnem olyan mintha hó tömge lenne, miért is rendkívül gyorsan olvad. A jelen kanikulai hőségben jó jéget óhajt a közönség, ha azt már előre megfizeti.

* **Tűrhetetlen állapot.** Zombor város rendrőségénél a rendőrök helyisége ürhetlen állapotban van. Husz rendőr két kis szobában van összezsuffolva. A szobák falai nedvesek, padlózata korhadt, szellőzésről szó sincs az oduban. Egy ilyen szobában lépés széles, 8 lépés hossz, benne 8 ágy van elhelyezve azok részé

kik éjjeli szolgálót teljesítenek. Ezen szobákban tartózkodnak nappal a rendőrök és itt lesznek kioktatva. Ezen állapot egésszegügyi szempontból káros, és nem csodálkozunk, ha rendőreink nagyobbbré, kivált tavaszi és őszi időben betegeskedik. Ezen abnormis állapotra felhívjuk az illetékesek figyelmét.

Halálozás. Dr. Tóth Béla szabadkai kir. törvényszék orvosa 57 éves korában meghalt. Kútínó orvos volt — és a büntető ügyekben adott véleményei nagy súlyúak bírók voltak.

*** Önérték bíró.** Bács-bresztováczi nagyon feleségült a kedélyeket az a vád, amelyel Brenner György helybeli szűcsmester az alig néhány hónappal előbb megválasztott közs. albirót, Haumann Adamót illette. A község u. i. megbizta Haumann Adamót, hogy a község részére vegyen két szűrt, amely megbízásnak Haumann az utóbbi kulai vásáron eleget is tett. Brennernek ugylátszik nem volt injrye ez a vásár s mert nem nála vette a szűrőket azt hirdette Haumannról, hogy a községnek 7 koronával többet számított a szűrőkért. Haumann azzal válaszolt a vádra, hogy beperelte Brennert az apatini kir. járásbírósnál. Brenner a tárgyalás alkalmával bocsánatot kért a megsértett előjárótól s vadját mint közsa hirt, valótlannak jelentett ki. Miután a panaszló bíró elállott a vádtól, Haumann felettel mentve, — a b-bresztováci bíró pedig önértékesen sétál tovább a község házára, mert a bíró palczán fölt nem esett és Bresztováci ismét rendes nyugodtságát felvette; így írja ezt tudostónk.

*** Ménlővásárlás.** A földmivelésiügyi miniszter fölívija mindama tenyészőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de a nyolczadik évet meg nem haladt koru ménlő van és azt eladni óhajtkák, hogy ebbeli szándékukat annak kitűntetésével, hogy a ménlő mely vármegyében, mely városban, községben, vagy pusztán áll, továbbá az eladási ár is egykoronás bélyeggel ellátott beadványban legkésőbb augusztus hónap 10-éig a magyar királyi földmivelésiügyi miniszteriumnak jelentsék be. 165 centiméternél alacsonyabb mének nem vásárolhatnak, kivéve, ha az egyed kitűntő minősége a megszerzést kívánatosá teszi.

*** Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter a csonoplyai iparos kör alapszabályait a jóváhagyási záradékkal ellátta.

*** Társaskocsi a csatornához.** A fürdőidény beálltával a társaskocsi naponta a Ference-csatornához d. u. 4 órától kezdve kedvező időben — naponta közlekedik. Viteldij személyenként 20 fillér.

*** Új bélyegek.** A magyar korona országai területén, 1898. évi július hó 1-től forgalomban levő magyar bélyegjegyek helyett, 1903. évi október hó 1-től kezdve új bélyegjegyek fognak forgalomba bocsátatni. Ugyanezen alkalommal a bélyegértékesztőanyagok (kategóriák) a következő bélyegekkel szaporítottak: 26 filléres, 38 filléres, 46 filléres, 1 korona 26 fillér, 1 korona 88 fillér, 2 korona 50 fillér és 3 koronással. Az új bélyegjegyek két főrészből állanak u. m.: a) a tulajdonképpeni bélyegképből és b) a bélyeg-almomatból. Az összes bélyegjegyek egyformán 29 milliméter széles és 35 milliméter magas alakban a fillér- és koronaejtékek rajzban háromféle alynomattal és háromféle bélyegképpel. A vegyes értékűek pedig egyféle alynomattal és bélyegképpel külön 35-féle színben nyomva kerülnek forgalomba. A jelenleg forgalomban levő bankjegyek 1903. évi október hó 1-je után 1903. évi október hó 31-ig árusíthatók s teljes érvényűvel használhatóak, 1903. évi november hó 1-ével azonban forgalmon és érvényűvel kívül helye-

zetnek s e naptól kezdve kizárólag csak az új bélyegjegyeket szabad használni és árusítani. Az 1903. évi november hó 1-ével forgalmon kívül helyezett bélyegjegyeknek ezen időpont letelte után való használata a bélyegteroverási kötelezettség nem teljesítésével egyenlőnek fog vettetni s a bélyeg- és illetékszabályok szerint ezzel egybekötött hátrányos következményeket fogja maga után vonni. A forgalmon kívül helyezett, érvényű vesztett bélyegjegyek a törvényes határozmányok megtartása mellett a bélyegraktárnál, kir. adó- és jövedéki hivataloknál 1903. évi november hó 1-től 1903. évi december hó 31-ig új bélyegjegyekkel ingyen lesznek kiadásra bocsátandók; 1904. évi január hó 1-től ugyanazon évi december hó végéig a kiserelés indokolt kérelemre a pénzügyminiszterium által rendelkezhető el. A kiserelés iránti beadványok bélyegmentesek. A forgalomból kivont, érvényű vesztett bélyegjegyek 1905. évi január hó 1-től kezdve többé sem ki nem cserélhetők, sem értékük meg nem térítetik.

*** Visszaélések a gépeladásoknál.** Az utóbbi időben oly nagy mértékben történtek a gépeladásoknál visszaélések, hogy az O. M. G. E. a gazdaközönség érdekeit megóvándó, a legerélyesebb eljárásra határozta el magát. A Gépgyárosok Országos Egyesületével karöltve a gépeladásokhoz egy szerződésmentát dolgoztatott ki, amelyet azzal a kéressel terjesztelt föl az igazságügyminiszterhez, hogy azt törvény útján tegye kötelezővé. A gépgyárosok egyesülete most tudatta az O. M. G. E.-tel, hogy a maga részéről a szerződésmentát szintén helyesnek találja és kötelezővé tétele végelt szintén fölirt az igazságügyminiszterhez. Ezenkívül a kisebb vásárlásokhoz maga is kidolgozott egy mintaszerződést, amelyet kötelezővé kíván tenni.

*** Az ág. evang. egyház ünnepe.** A magyarban egyetemes evangélikus egyházi gyámintélet az idén Szabadkán tartja rendes közgyűlését. A közgyűlés szeptember hó 19-én és 20-án lesz. A szabadkai egyház elnöksége erről ma értesítette a városi hatóságot, kérve, hogy az érkező vendégeket ő is üdvözölje az érkezésnél. A közgyűlésen bár Radvánsky Béla korona úr és dr. Bialik Frigyes fognak elnökölni. Az említettek kívül még vagy 16 nagynevű vendég fog odaérkezni.

*** Leégett finomító gyár.** F. hó 15-én leégett Német-Palánkán a Michels-féle kenderfinomító- és kötélgyár. A gyár, mely a maga nemében a legnagyobb az egész országban, finomító-, kötélverő és gépházával körülbelül hét hold területet foglal el. A tűz délben, épen a munka beszüntetése előtt, a kenderfinomítóban keletkezett. A kenderanyag közé valami idegen tárgy került, melyből a szűcs henger szikrák csíhott ki s ettől lángra lobbant az egész anyag. Tíz perc alatt lángba borult az egész gyár és csak a gépeket birták megmenteni. A kár egy negyedmillió korona. A gár biztosítva volt.

*** Az állatok bélyegzése.** A mészárosok, borkereskedők, börgyárosok ismétlenül panaszkodnak, hogy az állatoknak sülővassal a combon való bélyegzése miatt az állati bőrök sokat vesztenek használhatóságukból. Legutóbb e miatt egyes nagyobb piacokon a kereskedők tiltókodtak a Magyarországban származó bőrök vételétől. A földmivelési miniszter ez okból körrendeletileg ulasította újból a törvényhatóságokat, hogy az érdekelt gazdaközönséget a sülővassal való bélyegzés káros következményeiről világosítsák fel s figyelmeztesse, hogy a tűzzel-vassal való bélyegzést, vagy pedig ilyen bélyegeket az állkapczára, vagy esetleg szarvára algalmazzon.

*** Szabadka a D. M. K. E.-nek.** A múlt havi szabadkai városi közgyűlés tudvalegleg 1000 koronával helyett a D. M.

M. E. alapító tagjai közé. E napokban tanácsülés utasította a huzi pénztárt, hogy az első 1000 koronás részletet Szegedre a közművelődési egyesület pénztárába küldje be.

*** Bünvádi feljelentés az adóbehajtás miatt.** A pénzügyi közegek vagy túlbuzgóságából, vagy felsőbb rendeltre sok helyben megkezdtek a meg nem szabozott közszolgáltatások — adók és illetékek — behajtását. Ilyen eset fordult elő — mint jelentik — Kalocsán is, ahol a többi között Valkányi Lajos ügyvédhez intézett az adóhivatal fizetési meghagyásokat, hogy az exlexben fölmerült illetékeket „végrehajtás terhe alatt” fizesse be. Valkányi arra a szokatlan és mindeneszre eredeti ötletre jött, hogy az ügyésznél bünvádi följelentést tesz a kalocsai adóhivatal vezetői ellen zsarolás miatt. A följelentés eredményét széles körben érdeklődéssel várják.

*** Keresztényfygy. szövetséget az adai szállásokon.** A vásárnapp, azaz e hó 19-én nyílik ki sok vadjudás után az adai szállásokon az első keresztényfygy. szövetséget 64 taggal.

*** A liba pásztor-leány látomása.** Eszékéről írja tudostónk: Urnap előestéjén Josipováciban Pnitovcra mellett egy 11 éves szlavon leány libákat ördöz. Hazamenet elmondta a falubeli lakosoknak, hogy megjelent neki a Szűz Mária és pedig az erdő határában lévő széles árokban. A kis leány elbeszélésének híre gyorsan elterjedt és a csoda hírére nagy néptömeg gyűlt össze és zárándokolt oda a környékből, sőt Stajersországból és Boszniából is. Ma éjjel nagy néptömeg gyűlt össze azon a helyen, melyet a libapásztor-leány a csoda megjelölése helyének jelölt meg. Az árok hosszában állott a nép éjő gyertyával és a zavaros, iszapos árokvizbe néztek és abba kezűket és arczukat mosták. Sokan oly extázisba estek, hogy elájultak. A libapásztor-leány azt állítja, hogy minden éjjel beszél Szűz Máriával és azt mondja, hogy ő a lourdesi csodatevő Szűz, kit onnan elűztek és aki jégveréssel fenyeget. Az hírlk, hogy az említett helyen kápolnat akarnek emelni. Djakovár hatósága egy átiratot intézett Eszék város tanácsához, melyben közli a várossal a djakovári püspök véleményét, mely szerint a látomás minden alapot nélkülöz és azért megtiltja, hogy ezentul bárki is oda zárándokoljon. A leányt orvosi megfigyelés alá veszik. Hasonló látománya volt néhány év előtt egy sertés pásztornak a dau-tovai határában, hová felső Bácskából se-regestől özönlött a nép, — s legjobb dolguk volt a vendéglősöknek kik ott sátor kocsmát nyitotkák. A fut Császká érsek költségén Kalocsára vitték, s ott gondos oktatásban részesül.

*** Haladás a mezőgazdaság terén.** — Örömmel kell, hogy eltöltsön minden igazi hazafit, ha megfigyeli, miként halad mezőgazdaságunk mindinkább a modern belterjes gazdálkodás felé! Még 20 évvel ezelőtt az apánkától átvett rég elavult gazdálkodási mód járta, de a viszonyok csakhamar megtanították gazdáinkat arra, hogy elzárkozni a tudomány vívmányai előtt azt jelenti, hogy önmagunk akarjuk tönkre jutásunkat előidézni! Azóta nagyot fordult a világ! Elterjedtek a mezőgazdasági gépek és sutba dobtuk a régi trágyázási rendszert, elfoglalva méltó helyét a műtrágya. Hogy csak egyet említsünk. ki ismerte ezelőtt 20 évvel Magyarországon a Thomassalakot? Vajmi kevesen és ezek is csak olvastak felőle. Csak 1896-ban kezdték felkarolni ezen kitűntő és olósó műtrágyát és ha a fogyasztás nem is érte még el azt a mérvet, amelyet saját jó fel-fogott érdeklőkben elérnie kellett volna, mégis örvendetes, hogy a fogyasztás 7 év leforgása alatt csaknem megflizzsereződött! Nem is csodálkozunk efelett, ha elgondoljuk, mily áldást képez ezen minden ta-

lajon biztosan ható trágyaszor a mezőgazdaságra. Mint mindent ami jó, úgy természetesen a Thomassalakot is sokféleképpen hamisítják, miért is nem mulaszthatjuk el a gazdaközöniséget figyelmeztetni, hogy bevásárlásainál óvatossá legyen. Igen sok gazdától hallottuk, hogy a legkitünőbb Thomassalak a csillag-védjegyjű, melyet a berlini Thomasfoszfátyárak vezérképri-selje, Kalmár Vilmos, Budapest, VI. Teréz-kört 3. hoz forgalomba.

*** Rohitsch-Sanerbrum** az idén kiváló nagylátogatottságnak örvend. A tavalyi forgalommal szemben, az idén a vendégek száma eddig 800 személy többletet mutat fel. A legjobban mutatja ezen fűrdő kiválósága, hogy más fűrdők hanyatlásában vannak ezzel szemben. A fűrdő vendégek distingóált névsorából következőket közöljük: Ernst Adolf birodalmi gróf (Münster), Lüttendorf Ottó báró (Grács), Ismail Bey Chokir (Kairó), Zvis Egon báró és neje, Némety tábornagy és neje, Ch. Hollis Port Elisabeth, Reinhardt ezredes (München) Limboach tábornagy özvegye (Bécs), Rokeach L. (Jeruzsalem), Vranyczany báró és szolgaszemélyzete (Károlyváros), Odkolek báróné leányaival (Bécs), Cs. és k. kamarás Neges Arpd (Pusztá gyenda), Bodola tanár (Budapest).

*** A gyalogos főhadnagyk lovasitása.** A hadügyminiszter pár nap előtt egy új rendeletet bocsátott ki, amely arról szól, hogy minden gyalogezred kötelékében a rangra nézve legidősebb főhadnagyk lovat tartoznak berendezni saját költségükön; az ily lovasított főhadnagyk lehetőleg századparancsnoksággal bizandók meg s századosi szolgálattételre osztandók be. — Amily kellemes mindenesetre a főhadnagykknak az, hogy nem kell a nehéz marsokat gyalog megtenniök, épp oly sulyosan érinti őket anyagilag ez a rendelet, amely a ló beszerzést teszi kötelezővé nekik. Kapnak ugyan valami általány öszszegzet a lovasárláshoz, de azon öszszegen még a felszerelést sem tudják megvásárolni. A hadügyi kormány jobban tudja nálunk, hogy a tiszti kar nyolcoztizedrés ma pusztá mesterségnek, megélhetési módnak tekintí pályáját és nem urí passzióknak, mint egykor régen, a mikor csak a legvagyonosabb szülök küldték el fiaikat a hadseregbe. Ezzel a gazdasági jelenséggel számolnia kell a hadügyi kormánynak, mert a fiatalabb tisztek fizetése korántsem oly fényes, hogy az újabb és újabb hivatalos terheket elviselhelessék.

(Lapunk mai száma Beck Manó zombori személt kihordó-vállalat hirdetését tartalmazza.

(A Balassa-féle valódi ugorkatej a leghatásosabb angol szépitőszor, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen. Pár nap alatt kisimítja, finomítja az arczbört és teljesen eltávolít szempólt, foltokat, pattanást stb. arcztisztáltságot. Egyik hölgy a másíknak ajánlja kitünőségénél tovga és ma már ismeretes, hogy jobb hatású a különféle arckenőcsőknél. Uvegje 2 korona Balassa K. gyógyszertárában Temesvár, hozzá való valódi angol ugorkatej-szappan 1 korona. Poudér 1 korona 20 fill. és 2 korona. Kapható minden gyógyszertárban. II.

(Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferencz Jósef keserítvz valamennyi hasonló víz, tartós hasájó hatású és omiltésre méltó kellemes

ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozatlan Ferencz Jósef keserítvzet.

*** Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bizonyára van olvasónk között akárhány fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbehagyta s így 3 éves terhes katonai szolgáltnak néz elébe. Debreczenben már évek óta sikeresen működik az országszerte kitünő hírnévnek örvendő Lichtblau Albert féle miniszterileg engedélyezett karonai előkészítő tanfolyam, (tanbiztosítók; eddai Draugentz János nyug. ezredes, németujfalui Simonffy Gyula nyug. huszár alezredes és Járossy Lajos nyug. százados.) melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozásukra és előkészültégükre való tekintet nélkül rövidesen megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld Lichtblau Albert igazgató Debreczenben.

Az ivás forró évszakában.

— Egészségügyi czikk. —
Az a nézet, miképp veszélyes izzadás közben inni, oly általánosan bevette magát, hogy a katonai menetelő csapatoknak megtiltják az utcökben található kutakból vagy forrásokból való ivást. A bonczolásból, melyeket a menet közben elhunyt katonákon végeztek több orvos állítása szerint kiltint, hogy az áldozatul esett katonák vére kevesebb folyékony alkotórészeket tartalmazott. Bár ez a megfigyelés még további bizonyításra szorul, mégis valószínű, hogy viznek a szervezetbe való bevezetése multhatatlanul szükséges.

A vízvástól feltétlen tartózkodásra utaló szigorú parancs abban lelheti magyarázatát, hogy a test forró hőmérséklete közben ivott hideg víz könnyen okozhat tüdö- vagy mellhártya-lobot, mint azt hideg italoknak mértéktelen élvezete után néha megfigyeljük. Itt azonban, ugy lát-szik, tévedés forog fenn, mely a gyakorlatban gyakran vezet félreértésekhez.

Arra kérdésre: mily határt gyakorol a hideg víz mértéktelen élvezése? következőképpen válaszolhatunk: A vér a test belsejéből kifelé tödui, ezáltal a felbőr felhevül és sok izzadmányt bocsajt ki a tes-ből. Ebben rejlik a veszély. Ha ugyanis ilyen állapotban léghuzamnak teszzük ki magunkat és nem mozgunk s így elősegít-jük a test lehűlését, ugy a legveszélyesebb betegségek csiráit fogadtatjuk be; ha megtartjuk azonban testünk előbbi hőmérsékletét az által, hogy folytatjuk a mozgást, ugy alig tehetjük ki magunkat veszély-nek.

Más alakot ölt azonban a dolog, ha felhevült testtel ismételen iszunk hideg italt. Legtöbb esetben a mértéktelen ital-élvezet erőnknek hiabavaló elfecsérléséhez vezet.

Tudjuk, hogy erő és hőség rokon fogalmak. Minden hideg kortytyal kihajtjuk

testünkéből a hőséget, vagy is az erőt s általános tapasztalat szerint az az utas, a ki nagy hőségben többször iszik hideg vizet, lábáiban csakhamar tulságos gyengeséget érez és abban a mértékben elgyengül, amit inni és ismét inni akar. Ily módon aztán a test elveszí entellátási-képességét a betegségek ellen. A katona ságnál a „vízívókat“ hamar felismerik. Csak nagyohezen képesek a csapatokat követni, a meneteléséknél elmaradnak és végül benépesítik a kórházakat.

A jó gyalogos menetközben inkább szenved, semhogy innék. Így megörzi erejét és előri kiltüzött czéllját. Általános szabályul szolgálhat, hogy a szomjuság az ivás által csak fokoztatik, mert az erővesztéség ily módon folyton gyarapodik.

Várjunk tehát gyalogláskor az ivással, míg a test rendes hőmérsékletét visszanyerte; azután is csak lassan, kortyonként igyunk. Ha a forróság már-már elviselhetlenné válnék, ugy együnk egy-két savanyu czukorkát; ezek elősegítik a nyálkaképződést, minek következtében megszabadulunk a kellemetlen szárazságtól

Nyilttér.)*

Borivóknak; kik a bort savanyuivással sze-retik vegyíteni: mindenképp ezt a
MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
Kétféle üdövíz
SANTUKOT

Jánlható? E víz közbömbösi a bor savát és az italnak feletté kellemetes, ingerló mellékzat ad, annélkül, hogy azt fekétre festené.

* Ezen rovat alatt közlettekétt nem vállal felelősséget a szerk.

2510. szám, kíg. 1903.

Pályazati hirdetemny.

Járásohoz tartozó **Csurog községében** ujjnan rendszeresített és évi 1000 korona a fizetéssel egybekötött **irnok-iktatói** állásra, továbbá az ezen községben esetleg a most jelzett állás betöltésével tlesedésbe jvő és 600 korona évi fizetéssel egybekötött **irnoki** állásra pályázatot nyitok és felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1903. évi július hó 30-áig** nyujtsák be.

Zsablyán, 1903. évi július hó 9-én.

Nikolits Izidor,
főszolgabíró.

Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (szjót házában).
Arany-érmekkel kitüntetve.
Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intézőségek vasutak, ipari-bánya es gyári társulatok, építési vállalatok, építő-mesterek, igazsintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E vi-harmentes homlokzat-festékek, melyek meszben földadatok, száraz állapotban, poralokban es 46 különböző mintakbn kilónként 16 król fölfele szállítatnak es a mi a festék szintiztatóságát es tartós-ságát illeti, azonos az olajfestékekkel.
200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.
Mintalártya, ugyanzntéu utasítás kiváonra ingyen es bérmentre.

Hirdetmény.

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy helyben Bajai-utca 19. sz. házban (Gombos-téle Dohányföldszében) egy

hírlap és folyóiratok előfizetési állomást alapítottam, hol minden néven nevezendő **bel- és külföldi napilapok, folyóiratok** és szépirodalmi lapok előfizetést **eredeti árban** elfogadok.

Tekintettel arra, hogy az előfizetők a lapokat **eredeti árban** és saját czímükre kapják még a postaköltségeket is megtakarítják; tömeges megbízások reményében maradtam **kiváló listelellet**

Gombos Berta.

Napilapok egyes példányokban kívánatra házhoz küldök.

***** Csönget a szemetes kocsis!

Bátorkodom újlag a t. zombori háztulajdonosok, intézők, egyletek és lakókat értesíteni, hogy fedett zárt kocsimál szemétdöbröket, piszkos vizet keszímly áron kihordatom.

Már hónapok óta be van vezetve a heti szemétkihordás, amely csekély ár mellett 8 naponként a felgyülemlett szemetet eltávolítja. Minden oldalról való elismerés következésében vállalatomat ki terjesztetem, hogy a n. é. közönség igényeit minél könnyebben kielégíthessem. Házhoz hívásra levelező lapon megjelölt czím elegendő.

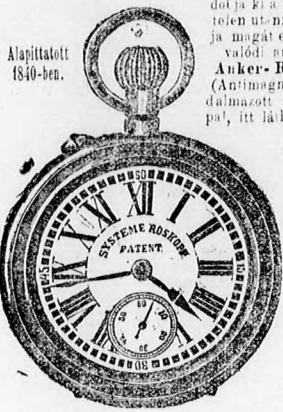
Beck Manó.

A nyári évad alatt felgyülemelő gyümölcs, dinnye stb. gyors rothadása a ház körüli levegőt megfertőzteti azt bűzössé és az egészségre ártalmassá teszi. Ezt kikerülendő nem lehet kellőleg méltányolni Beck Manó vállalatának abbéli törekvését, hogy a konyha hulladék — szennyes, szappanos vizét a házbetieket hetenként megszabadítja.

Ezen vállalatnak higiéniukus szempontból való üdvös voltát már is belátta az egészségre súlyt fektető intelligens közönség, amennyiben a szemetét nem gyűjti hónapok száma össze, hanem a szemet kihordási vállalatot kellőleg felkarolta, és pontos tiszta és olcsó munka feletti elismerését fejezi ki.

Dr. Diener János, dr. Duhony János, Engel Mór, dr. Ferencsik Lajos, Falcione Lőrincz, Fründ Samu és Társa, Fischer Samu, dr. Grün József, dr. Gábor Izidor, Goldstein Albert, Gross S., Glanz M., Göz-fürdő, Hay Ignác, Jzr. hitközség, Kellő Mór, Krizmanics Imre, Knipf Gáspár, Löwy Testvérek, Oblát Károly, dr. Paul Kálmán, dr. Pavlovits Jenőné, Probojosevits Alajos, Spitzer Márk, Stebler János, Stehler Antal, Scheer Samu, Temesváry József, Teltsch Gáspár, Weidinger S. Zs. Weinberger Izidor, Zombori önszolgálat egylete és ezen kívül meg sok előjegyzetek.

Teljesen ingyen

Alapítottatt 1840-ben.

dotja ki a pénzt, ha érték-telen utazatok által hagyja magát elámulni. Az én valódi amerikai nikel **Anker-Roskopf-órám** (Antimagnetique) szabadalmazott Email-számlappal, 36 órai járással egyedül. Kiváló ellenálló képesség, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a letez legjobb strapa óra. Különösen ajánlható tiszteknél, vasuti hivatalnokok, esendőregek, pezsgyőségek, kalauzok, gépszek és mind-azok részére, kik egy erős, megbízható és tartós órá, akának. Ara egy szép nikel lánccsal és tokkal együtt 6

6 korona 3 évi jóállással. **3 darab vételnél csak 5 korona**

Nem megfelelő esetben kisereltem, vagy a pénzt visszaadom. — Szetküldés az I. amerikai órágyárak vezérkegyeslete által

BÖHNEL MIKSA, órás

BÉCS, IV., Margaretenstrasse 48/151.

a es. és Iir. állami hivatalnokok szállítja.

Órás: Kereskedők Roskop-órákat pléh-tokkal és imitált papir Email-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 ft 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom szabadalmazott Email számlappal vannak ellátva, pontosan szabályoztak és mindent, a mi nincs fenti czéggjegyzéssel ellátva, utasítsuk határozottan vissza.

1 4 Bor és „Tempel“ viz!
Remek csipős izü!
A szív működését rendszeresíti és étvágyat gerjeszt.
Kérjük mindenhol
»Rohics Tempelquelle.»

LINDNER RÓBERT
gyógyszerész-féle

ALAIKA-CRÉME

Cosmeticum par excellence.

Az arcbőrnek rövid használat után rugyogó f-hérséget, üdöséget, tisztaságot és bái ad. Eltávolít, püröséket, szelők, bőrcikákat (Mitessz), napbarnítottágot stb. A legesenyűbb keze- ket finomna, fehérre és gyöncsdő var- zolja. Eönyök. Alaiska-Crème nem zsíros, semmiféle fémalkatrészeket nem tartalmaz, or- vosilag jóváhagyva és ajánlva. Teljesen ár- talmatlan. Egy tégely ára 3 korona. Próbátégyel 1 K. 20 f.

Alaiska - púder
(arepör)

Kitünően kiegészítve az Alaiska-Crème fényes cosmetikai hatásait, a bőrnek elbájoló színár- nyalatot, finom üd-, rózsás üdöséget ad, nagy- szerű illata, kitünő fedőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem higanyt, sem bis- mutot nem tartalmaz. Egy doboz (feh r, róza vagy sárga) 3 K. Kapható:

LINDNER RÓBERT Gyógyszerésznél,
Bécs, XIII/9, Laiferstrasse 113.
Külföldre: Paris, London, Amsterdam és Bécsben 1902-ben arany érmekkel és díszoklevelekkel.

Itt az alkalom
hogy mindenki az egészségételen, penészesedő szal- mazsájkát eldobhassa és helyébe ese- kely 8 koronáért egy kiváló erős, fakeretű

aczélsodrony ágybetétet
rendelhessem nálam, mely tartós és olcsó, szag- és fereg- mentes, ennélfogva egészséges. Az ágy belméretének beklldése után, annak megfelelően szállítja a készítő:

ifj. Utry Pál, Baja

Dr. Traub József-féle gyomorpor

Schicht-zappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

Jegygyel
legjobb, legkladósabb s ennélfogva legolcsóbb zappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab zappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Gastricin

orvosilag megvizsgálva és kipróbálva.

Ezer és ezer ember gyomorhél és egyéb bajok által szigorú diétához vannak kényserítve, mely az életet való- ságos kinná teszik. A dr. Traub József-féle gyomorpor **Gastricin** használatánál, ezen diéta rövid idő alatt teljesen fölös- leges. Belegék, akik dús táplálkozás folytán erejüket hogy megtartsák ezt **Gastricinnel** teljesen elérik. **Gastricin** jóté- konyan hat muló nehézségeknél, mint gyomorégésnél, bőfö- gésnél, puffaltságnál, gyomorlájásnál, hányásnál, göresóknél, rosszullétnél és szorulásnál, rossz emésztés miatti fejfájásnál és huzamosabb használatnál, elmulaszt régebbi gyomor- és bélbaj, ahol már semmi sem használt. **Gastricin** nem hajtószert a székeletet rendbe hozza. Bővebbet a prospektusokban. — Az orvos uraknak ingyen mulatvány-csomag.

Minden gyógyszerlárbán kapható:

Főraktár Salvátor gyógyszerész Pozsony.
Nagyban a gyógyszerügyséknél. — Nagy skatulya 3 korona, kis skatulya 2 kor., bérmentve 20 fill. ajánlva 45 fillrel több.

Logkedveltebb, legtökéletesebb
aroztisztító és széplítő szerek:

AKÁCIA

BRIGNER-féle -CRÈME 2 kor.
-PUDER
-SZAPPAN

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. váczkört-ut 19.

2500 gősszépítő-100 000
kötő- és gép-üzemben.

Magyarországon és
Külföldön SZAKOSZTÁLY.
Külföldre árujegyeket ingyen és
börmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hővizű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uzsodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és börmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

• Szücsmesterei az egész
világban elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
HALÉOLYAG
tueztaja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjait, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beiktatása után
kaldit e szaktana
legelőre ragru
REF. J.
apaclettin, Nécs,
Brandtstr. 3.
Árjegyek
ingyen

Modern
BUTOR.
Órtást választék
belső, ebéd-, szafon- és
uri-szoba-butorkokban.
Célzóbb mint bármel
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecksmetli-utca 6. sz. 1.

ZIMEK
bármely országból és
szakmából, ajánlatok ad-
küdése és üzl. Összekötöttségük lé-
tesítése céljából (postánál) jóállásúval)

ROSENZWEIG JOZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Néstor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és börmentve.

OSAN.
A torok, tildő,
száj és fogak
legjobb védője az

Feltalálja az eddig ismert összes fogazereket.
OSAN-szájvíz-estencia k 88 kr. OSAN-fogpor k 44 kr.

Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
a száj- és fog-
RÓZSATEJ vegye 1 frt. Ehhez
balzsamszappannal 30 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappannal 50 és 35 kr.

hazafestő-szár pótlószóke,
húrtól és fokától. Ára frt 2.50

Prospektus ingyen és börmentve küld.
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldre London, Páris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszerárakban, ill. ártóárakban stb.

RÖSER
TANINTEZÉS
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITOTT 1853.

Nyitvános pogár lakola 10-14 éves
fijak részére. - Felőbb kereskedelmi
lakola 14-18 éves fiak részére. -
Nevelő intézetünk tanítók és növendékek
közébe. Négy évtárványú állásnévnyo-
vák és az egyéves önkéntességre jor-
sultanak. - Hővél felvilágosítást
ingyen ad

Röser János, igazgató

INTERNATIONAL
SZÖRVESZTŐ
néhányasori használat után az arcoról és
kőről a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 frt.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17. sz.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.

Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHAZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALEGGER
Fittai embereknek orvosilag ajánlott szar. Ára 3 korona.
MÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váczkört 47.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
levél-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénzzel:	2 1/2 - 3% levonással:
20 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
25% : : : 6.50%-a	34 : : : 6.00%-a
22% : : : 6.00%-a	25 : : : 7.00%-a
15 : : : 6.80%-a	15 : : : 8.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

Budapest, VIII., Erzsébet-körút 54.

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKANÖVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
szert, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, széplít.
4 üveg 90 fillér. Postán 4 üveget
börmentve küld

KERPEL gyógyszerár
• Budapest, V., Lipót-körút 28.

Lapunk könyv-
nyomdájában egy
gépmester
azonnal felvétetik.

Epilepsi.
Aki e kórban, górosk és
más A betegségben szenved,
kérjen broszurt felőle. Külfö-
di ingyen és börmentve a
Schwanen-Apotheke,
Frankfurt a M.

Prémium díjazott
világ
Arjegyek
Premierwerke Eger, Csehország

Közép-és kereskedelmi
tskultai tanulók kik Zomborban tanulnak,
teljes elhittást kapnak és szülői gondozás-
ban részesülnek egy nyugalmazott izr.
tanítónál. Magánórát is ad. Címe:
SÍPOS IGNÁCZ ZOMBOR,
1. belvárosi 114. honvért kasztyarával szemben.

GRAND PRIX
PARIS
1900

CHOCOLAT
SUCHARD
CACAO

TISZTASÁGERT
KEZESKEDEM
KITÜNŐ MINŐSÉG

SCHOTTIOLA ERNO
BUDAPEST, VI., FONCIERE PALOTA

Céplőgépek jókarbantartásához és üzeméhez szükséges
gumi-pokolások, tömítések, szijak, ponyrak, olajok és szerszámok,
valamint a cseplőgép felszereléséhez 78271 IX-99 sz. belügyminiszteri
rendelet szerint kötelezőleg tartozó

Meutőszekrények nagy rakúrára.
Árjegyek ingyen és börmentve.

Üdvönytérítéssel
BUDAPEST, VI., FONCIERE PALOTA

